

A nyelvi változás

Jeleníts meg egy a nyelvi változásról szóló vitát! A vitában az egyik fél szerint „romlik a nyelv”, a vele szemben álló másik fél szerint „a nyelv nem romlik, csak változik”. A szöveg megírásához használd fel az alábbi nyelvi jelenségek magyarázatát, és fejtsd ki a témával kapcsolatos saját véleményedet is!

(Megjegyzés: a vita kulturáltan folyik, a felek érveket használnak, és hagyják a másikat is érvelni.)

- Ezek a mai fiatalok nem tudnak magyarul. Borzasztó, ahogyan beszélnek!
- Mire gondolsz?
- Olyat mond az egyik gyerek a másiknak, hogy „háromig voltam iskolába”. Mert az úgy rendben, hogy „iskolába megyek”, de a másik végére kell az „n”.
- Igen, ez egy gyakori nyelvhelyességi hiba. Viszont az is lehet mögötte, hogy változik a nyelv: lekophat egy hang a szó végéről, és talán így „n” nélkül is megérti mindenki. Nem feltétlenül műveletlen, aki így beszél. Ez ugyanolyan változás, mint az asszony szó jelentésváltozása, vagy az olyan alakváltozatok kialakulása, mint az „uraság – ország” párosa.
- Ez nem változás, hanem romlás! A szülők pedig megtaníthatnák a gyerekeknek, hogy „iskolában”, mert az úgy helyes.
- Talán tudja is ezt az a gyerek, és a tanárával beszélve már a teljes alakot használná, de itt egy másik gyerekkel beszélt, és nem érezte annyira fontosnak.
- Hát ezt mondom én is! Hogy „nem érezzük fontosnak”, milyen a nyelvünk! Na, várj csak, emlékszem, azt is mondta ez a fiú: „otthon eszek”. Nem ám „eszem”, hanem így, „k”-val... Ez is jellemző a műveletlen emberek beszédére.
- Vitatkoznék: az ikes igék ragozásának hasonlívá válása a többi igéhez, része a magyar nyelv változásának. Különbösen is, az ikes ragozás már a XV. században is furcsán alakult, majd el is tűnt, és a nyelvújítás során élesztették fel újra. Ha pedig a felszólító módját nézzük, ki mond már olyat, hogy „mindenki egyék salátát is”, ahelyett, hogy „mindenki egyen salátát is”? Ez utóbbi használata nem műveletlenség. Ha pedig itt megvagyunk az ikes ragozás nélkül, ugyan miért ragaszkodnánk hozzá görcsösen más esetekben?